МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК XX

Рівне 2014

ББК
83 Л 43
8

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету: Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. – Вип. XX / Ред. кол. О. Кирильчук та ін. – Рівне : РДГУ, 2014. – 153 с.

У збірнику вміщені статті, присвячені двохсотлітньому ювілею Тараса Шевченка. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського держанного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 28.02.2014 р.)

Редакційна колегія:
доктор філологічних наук, доцент **ЗАХАРЧУК І. В.** (Рівненський державний гуманітарний університет)
доктор філологічних наук, доцент **ТОМЧУК Л. В.** (Рівненський державний гуманітарний університет)
доктор філологічних наук, професор **ПОЛІЩУК Я. О.** (Київський університет ім. Б.Грінченка)
доктор філологічних наук, професор **ГНАТЮК М. І.** (Львівський національний університет ім. І.Франка)
доктор філологічних наук, професор **ГУЛЯК А. Б.** (Київський національний університет ім. Т.Шевченка)
доктор філологічних наук, професор **ІВАНИШИН П. В.** (Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І.Франка)

Наукові редактори:
кандидат філологічних наук **КРУПКА М.А.**
кандидат філологічних наук **КИРИЛЬЧУК О.М.**

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2014

Наталія Романишина

УДК 821.161.2.09 : 378.016(07)

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕПІЧНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ ІЗ ЖАНРОВОЮ СТРУКТУРОЮ ФОЛЬКЛОРНИХ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКАЗІВ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА)

Автор долучається до створення педагогічної технології вивчення епічних авторських творів із генологічною структурою фольклорних, пропонує модель аналізу студентами-філологами циклу «Перекази про Т.Шевченка» Олени Пчілки.

***Ключові слова**: літературно-фольклорна мала проза, авторський переказ, «міфаго» Т. Шевченка*

The author joins to the creation of pedagogical technology of studying epic authorial works with genealogic structure folklore, suggests the model of analysis by the philology-students series «Retelling about Schevchenko» by Olena Pchilka.

***Key words**: literary fiction folklore prose, author retelling, «mifago» T. Schevchenko.*

У шкільній та університетській програмах широко представлені малі епічні, ліро-епічні жанри: казки, легенди, перекази, байки, думи, анекдоти, балади тощо. Часто наступним етапом освіти, після текстуального ознайомлення із певним твором фольклорного жанру, є вивчення його літературного зразка. Так, осмисливши українські народні казки, п’ятикласники звертаються до казкотворчості Івана Франка, Василя Короліва-Старого, Івана Липи, Василя Симоненка; отримавши уявлення про загадку як вид народної творчості, – читають загадки Леоніда Глібова [7, 12-16]. І навпаки, у рубриці «Додатки», заохочуючи викладання предмета у форматі міжпредметних зв’язків, укладачі програм пропонують апелювати до прототексту при аналізі літературних епічних творів на основі фольклорних жанрів. Так, вивчаючи казки Василя Короліва-Старого, школярі пригадують українські народні казки про нечисту силу; зазирають до вітчизняної баладної скарбниці, знайомлячись із баладним оповіданням Марка Вовчка «Максим Гримач»; читаючи оповідання Миколи Гоголя «Вечір проти Івана Купала», Олекси Стороженка «Скарб», згадують народні легенди про квітку папороті, про скарб, «легенди-притчі на тему роздумів про щастя, гріх, смерть, віру» (Ф. М. Колесса) [7, 15,48,80,88].

Методисти, літературознавці, фольклористи зауважують, що усна народна творчість і література тісно пов’язані між собою. Усі визначні письменники виростали на ґрунті фольклору; у низці творів простежуються фольклорні джерела, впливи; митці прямо чи опосередковано відтворюють чи творчо переосмислюють, розвивають структурно-художні елементи фольклору, його традиційні прийоми та принципи. За В. Ф. Погребенником, розкриття реальних зв’язків уснопоетичної і літературної творчості в їх розвитку, з’ясування значимості фольклору як певної художньої традиції сприяє висвітленню ґенези літературного твору й образу, особливостей образного мислення, творчої манери письменників. У цілому епос потрактовується як «первинний жанр, максимально фольклорний» (О. М. Фрейденберг). Як відомо, перші зразки

новелістики Григорія Квітки-Основ'яненка, Євгена Гребінки, Марка Вовчка, Юрія Федьковича, Миколи Костомарова, Пантелеймона Куліша, Ганни Барвінок та ін. постали шляхом фабульної розбудови анекдотів, казок, переказів, народних повір'їв, легенд, прислів'їв, приказок, байок. Ці письменники посприяли завершенню в національному письменстві процесу надання літературного статусу низці уснопоетичних жанрів, започаткували національну фольклорно-етнографічну малу прозу, яка досить повно представлена у шкільних програмах із рідної літератури та програмах із історії української літератури для студентів філологічних спеціальностей ВНЗ.

Серед спільних завдань і прийомів вивчення літературознавства та фольклористики В. Я. Пропп називає виокремлення та осмислення категорії жанру в цілому та кожного жанру зокрема [2, 159]. Також вітчизняні дидакти одностайні, що жанр твору - важливий чинник вибору вчителем методичної моделі уроку. Теоретики й практики викладання української, світової літератури (Н. Й. Волошина, Л. Ф. Мірошниченко, Є. А. Пасічник, А. Л. Ситченко, Б. І. Степанишин, Г. Л. Токмань та ін.) обґрунтовують, що кожному фольклорному жанру властива своя специфіка викладання; визначають особливі прийоми аналізу народної казки, загадки, прислів'я, приказки, думи, народної пісні, зокрема розкриття їхнього важливого навчально-виховного, розвивального значення; філософського, загальнонародного, загальнолюдського потенціалу; аналіз в єдності форми і змісту; пояснення властивої народній творчості образної символіки; творчий характер опрацювання; актуалізація міжпредметних зв'язків та ін.

Значно менше уваги вітчизняні педагоги приділяють проблемі методики вивчення художніх творів із жанровою структурою фольклорних. Так, Г. Л. Токмань наголошує, що їх слід аналізувати «не за певною схемою, а творчо, відповідно до тексту» [6, 174]. За А. Л. Ситченком, питання є актуальним, адже критерії підходу до аналізу фольклорних творів зумовлюються специфікою літературних: за жанром фольклорні твори є близькими до авторських, тому «методика їх вивчення визначається відповідними формами і методами опрацювання» [5, 111].

Мета статті: запропонувати модель аналізу студентами ВНЗ циклу «Перекази про Т. Шевченка» Олени Пчілки із урахуванням жанрової природи й художньої своєрідності текстів; долучитися до створення педагогічної технології вивчення епічних авторських творів із жанровою структурою фольклорних.

Для успішного осмислення студентами-гуманітаріями літературно-фольклорної прози доцільно подавати матеріал за принципом жанрового поділу; як і фольклорні, літературні тексти також групувати та досліджувати, зважаючи на родові й жанрові особливості; використовувати методику розпізнавання уснопоетичних за походженням генологічних компонентів у виучуваних творах. Вітчизняні дидакти радять простежувати фольклорні елементи у літературному творі на різних функціональних зрізах за розробленою методикою Р. Дорсона, С. Росовецького, яку використовуємо, включно із опрацьованими літературознавчими, фольклористичними, педагогічними дослідженнями з теми,

розробляючи *орієнтовну схему аналізу* студентами-філологами літературних зразків авторської прози на основі фольклорних жанрів:

1. Повідомлення інформації з життєпису письменника про контакти із усною традицією.

2. Постановка питання про використання фольклорної генологічної схеми (вказує авторський жанровизначальний заголовок чи підзаголовок; форма оповіді «з народних уст»; написане в період становлення національної прози; «матриця» твору має паралелі в уснопоетичних структурах)?

3. Розпізнавання виду запозичення (чи кількох видів, як у випадку синкретичного жанру, наприклад, баладне оповідання Марка Вовчка «Максим Гримач», дума-казка Степана Васильченка «Ось та Ась», казка-притча Емми Андієвської «Казка про Яян»).

4. Спосіб обробки фольклору: інкрустаційний або етнографічно-описовий чи синтезний (за Г. Д. Вервесом)?

5. Визначення типологічних рис, які зближають літературний твір із уснопоетичними протомоделями.

6. Уточнення специфічних рис поетики твору (звернути увагу на збагачення прототексту власними ситуаціями, образами; спробу осягнути глибину фольклорної фабули; оцінити інтенсивність відстоювання автором власної світоглядної позиції, його індивідуальний стиль, багату у лексичному й фразеологічному аспектах мову; можливо, трансгресію психології, філософії, філології та ін.; гумористичне розкриття теми).

7. Аналізований твір є стилізацією під фольклор чи автентично конструйованим архаїчним текстом?

Відомий педагог Є. А. Пасічник радив теоретикам методики не забувати про *практичну спрямованість* своїх наукових результатів, адже сучасні словесники чекають від науковців нових підходів до аналізу художніх творів, нового їх осмислення й прочитання в контексті епох та розвитку європейських літератур. Зважаючи, що проблема вивчення авторських літературно-фольклорних епічних творів, зокрема в аспекті родових, жанрово-видових особливостей, майже не порушувалася дидактами, пропонуємо зразок дослідження студентами-гуманітаріями літературного переказу, на прикладі циклу «Перекази про Т. Шевченка» Олени Пчілки.

Надруковані у сатирично-гумористичному тижневику «Шершень» у 1906 році (№ 8, № 9) тексти є бібліографічною рідкістю, закритою для широкого читача. Це нагода для викладача - ввести до наукового і навчального обігу твори, які не мали ґрунтовної літературно-критичної оцінки, не осмислювалися у методичному аспекті. Невеликий обсяг переказів дозволяє забезпечити студентів ксерокопіями, також залучити майбутніх вчителів-словесників до дослідницької роботи.

Матеріал доречно використати при *вивченні творчості Тараса Шевченка*, щоб поповнити корпус існуючої інформації про нього як гіпертексту; окреслити риси фольклорного образу поета; простежити, як відбувалося становлення «міфаго» (Р. Холдсток) Кобзаря, уточнити складові міфу (конкретні перекази, легенди). Сучасні дослідники наголошують на

важливості пошуку і студіювання «баснословий» (М. Максимович) про Т. Шевченка так званого «дореволюційного періоду», освітленого в опублікованих джерелах фрагментарно; саме ці тексти «практично позбавлені ідеологічних нашарувань, властивих пізнішим зібранням», за М. Назаренком; сприяють науковому і всебічному розумінню того, яким постає Шевченко у колективній свідомості чи навіть у колективному несвідомому.

Сучасними програмами з історії української літератури передбачене знайомство студентів філологічних спеціальностей із *персоналією Олени Пчілки.* Оскільки на часі - вироблення принципів нової методології вивчення доробку письменника, базоване на розгляді усієї творчості митця як художньої системи; з урахуванням єдності життєпису класика та його світогляду, суспільної діяльності; аналізом літературного процесу, доречно доповнити інформацію про авторку «Товаришок» у академічному підручнику [1, 239-284]. Узяті із раритетного видання «перекази» допоможуть переконливіше відтворити атмосферу епохи. Власні роздуми викладача про маловідомий твір яскраво проілюструють відомості, що усе своє життя Олена Пчілка положила, щоб увіковічнити Шевченка в українській «метаісторії», щоб «зоря блискуча» поетової слави сіяла «ще ясніш» (поезія «До кобзаря»). Олена Пчілка – автор статей «Бюсти Т. Шевченка», «Пам’яті Т.Шевченка», «Т. Шевченко і українські поети з народу», «Т. Шевченко», рецензії на «Ілюстрований «Кобзар». Шевченківська тема займала центральне місце у часописах, які вона видавала, - «Молода Україна», «Рідний край». Юним читачам мисткиня радила вшановувати «пам'ять нашого найкращого українського Кобзаря», своєю любов’ю до України, рідного слова; також просити батьків, щоб повезли «на Тарасову могилу». Жодного року Олена Пчілка не забула пом'янути поета організацією Шевченківських свят, як для дорослих, так і для дітей, статтею, художнім твором, публічним виступом.

Простежити, які риси і мотиви народної прози увібрали «Перекази про Т. Шевченка» Олени Пчілки, студенти можуть на заняттях із *фольклору*, готуючись висвітлити питання «Зв’язок жанрів народної прози з художньою літературою»; досліджуючи українські епічні наративи, поетику жанрів неказкової прози.

Осмислення «Переказів про Т. Шевченка» Олени Пчілки на заняттях із *теорії літератури* у контексті циклічних форм малої прози Івана Нечуя-Левицького, Івана Франка, Марка Черемшини та ін. сприятиме розширенню знань студентів про «багатокомпонентні», наджанрові утворення; особливості «синтезувального художнього зображення» (Л. О. Гаєвська); виробленню навичок осмислення окремих творів циклу як автономних та з урахуванням концептуальної цілісності метажанрового утворення.

Апробовуючи запропоновану вище орієнтовну схему аналізу літературних епічних творів на основі уснопоетичних жанрів, пропонуємо студентам підготувати повідомлення про фольклористичну діяльність Олени Пчілки у драгоманівському гуртку; на Волині; в етнографічній комісії АН УРСР; з оглядом праць «Украинский народный орнамент. Вышивки, ткани,

писанки» (1876), «Украинские колядки (Текст волынский)» (1903), «Про легенди й пісні» (1926) тощо.

Відзначаємо, що авторка «Переказів про Т. Шевченка» декларує використання фольклорної генологічної схеми у заголовку окремих творів циклу. Як у відповідній уснопоетичній структурі «переказ», організуючим началом текстів є сюжетна ситуація, наприклад, про те, що Шевченко на засланні через свою доброту «чуть халепи не добувся»: за відмову взяти участь у колективній екзекуції, коли москалика проганяють «крізь строй», щоб кожен його ударив, змушений був замість винуватого «ряду доходити» [3, 6]. Інформація передається шляхом переповідання почутого, вказується джерело розповіді: у першому випадку колишній москаль згадує про свою службу із Шевченком, у другому – «дядько», прочанин із Києва, посвячує відавторського наратора в таємницю посмертної долі Тараса: «По світу ходить і пісні складає; тілько не об'являється, а він є!...» [4, 3]. Як відомо, час переказів менш давній, порівняно з легендами; час і простір в аналізованих творах «художньо видимий» (М. М. Бахтін): «Давненько се було, – скілька десятків років /…/», «Давненько й ся розмова була, а знов пригадалась мені» [3, 6; 4, 3]. Як і більшість народних оповідань, авторські перекази мають форму спогадів. Є. М. Мелетинський у праці «Народний епос» зауважив, що в епічному художньому світі поєднуються міфологічне та історичне начало. Попри неймовірність зображуваного, показано, що оповідач не сприймає своє повідомлення за вигадку: «Похований, та не зовсім /…/ Шевченка там нема. Не став він там лежать!», «Чом же він не об'являється? /…/ Дурний би він був! щоб зараз арештували?» [4, 3]. Літературно-фольклорні твори письменниці відзначаються фактологічною достовірністю: «/…/ на пароході. Їхалося літньою порою Дніпром, поуз Каніва. Ось здалека видно вже могилу Шевченка, себто хрест той високий /…/ На «чердаку», чи на тому помості горішньому, стояли юрбою люде /…/ і прості люде й пани, всякі /…/ стояли якісь дядьки, — либонь прочане з Києва /…/» [4, 3]. Сюжети переказів зазвичай одномотивні, традиційно об'єднуються в цикли; до оповідей Олени Пчілки можна підібрати паралелі в категорії легенд, присвячених могилі Шевченка і посмертній Тарасовій долі, та незвичайним здібностям поета, зокрема винятковій доброті, жертовності («/…/ простий чоловік був. А добрий був /…/ щира душа» [3, 6]), загостреному почуттю власної гідності (на застереження, що іншим разом за чуле серце «розстріляють і закопають, як собаку», великий Кобзар відповів: «Дарма! /…/ нехай закопують! Краще нехай загребуть, як собаку, аніж самому бути собакою!» [3, 6].

Аналізований твір не є стилізацією під фольклор. Щодо специфічних рис поетики «Переказів про Т. Шевченка», з одного боку, перед нами типове оповідання «з уст народу» (/…/ якось і до мене прибилась була така розповідь про один випадок із життя Тараса, що я не можу зважити, куди ту розповідь залічити, а вже так подам та й годі» [3, 6]); з іншого, – письменниця не зрікається авторства на користь оповідачів-персонажів, що зумовлює наративну двоплановість. Відавторський наратор – гетеродієгетичний у екстрадієгетичній ситуації, заявляє про себе «голосною» позицією: він перебуває поза межами

викладеної історії як учасник, але присутній в розповіді про неї, будучи співрозмовником: «Не втерпіла я та й кажу до їх: - От і Шевченкова могила!... на гарному місці похований він!... – Похований, та не зовсім, — одказав мені один дядько /…/» [4, 3]; «Їхала я залізницею; дорога була довга /…/ Сидів якийсь панок, - не дуже з поважних /…/ розговорилися про Шевченка /…/» [3, 6]. Його ідеологічна позиція відрізняється від інших оповідачів насамперед значною мірою автобіографічності: наголошено, що це жінка, представниця української інтелігенції. Приводом поговорити про Тараса стала «українська книжка» в руках Ольги Петрівни; зберегти для нащадків почуту історію спонукала її оригінальність, адже письменниця знала «багато спогадів та розповідок про Тараса», надрукованих «в його життєписах та всяких інших виданнях» [3, 6]; вона інкрустує розповідь цитатами з творів Кобзаря («/…/ як той був у москалях і блукав «по-за Уралом» [3, 6]). Ідеологічна позиція носія авторського начала вивищується над позицією «простих» оповідачів; так, він виявляє розуміння, що народ зберігає легенди про життя Шевченка після смерті лише тому, що вірить в це, водночас іронізує з такого «міфаго»: «Усміхнулась я, та вже й умовкла» [4, 3].

Як у малій прозі Олени Пчілки в цілому, складовою «переказів» є розумовий, рефлективний компонент. Авторка полемізує із радянськими фольклористами, які у часи після революції ігнорували міфологічний образ Кобзаря, закарбований у колективній пам’яті народу. Письменниця наголошує: народні оповідання, про Тараса Шевченка зокрема, – цінні, унікальні, пізнавальні, історичні та мистецькі документи, які потрібно професійно і планомірно збирати, систематизувати: «розбирати», що в тих переказах «є правда, а що мрія, чи якийсь додаток»; «/…/ зважити, куди ту розповідь залічити»; «/…/ а все-ж слід би було, як щось таке надибаєш /…/ взять та й записати його»; «нехай собі добрі люди розмірковують самі!» [3, 6].

Неказковій прозі не притаманні розгорнуті портрети, пейзажі, інтер'єри; ліричні відступи у формі описово-споглядальних картин, медитативно-філософських міркувань. У «Переказах про Т.Шевченка» описів небагато, вони лаконічні, стислі. Поряд із епічним, есеїстичне «я» відавторського наратора проявляється у роздумах: «Всякого народу переснується в вагоні, інше мовчки сидить собі в своїх думах, та клопоті поринувши, а інше обізветься, та почне тобі розповідать, от так, що до слова прийдеться» [3, 6]. В ліричних відступах письменниця своєрідно об’єктує власний душевний стан: «Вже так, що на хорошому місці поховано Тараса! кожне їде, бачить, — подумає щось...» [4, 3].

Автор виявляє себе у створенні сюжетно-композиційної конструкції циклу: монтує у цілість окремі сценки-твори; функцію композиційного стрижня виконує мотив дороги («/…/ дорогою се було, на пароході», «Їхала я залізницею; дорога була довга» [3, 6; 4, 3]); наратор-інтелігент немов бере інтерв’ю у своїх випадкових попутників. Викінченості художній побудові надає прийом обрамлення: мовний блок наратора-письменниці творить своєрідну рамку довкола оповідання «з уст народу».

Отже, український митець є свого роду носієм «фольклорної пам’яті», що варіаційно або синонімічно «розгортається» у його виконанні. У цілому для

вітчизняних прозаїків притаманно свідомо використовувати уснопоетичні генологічні схеми. У «Переказах про Т. Шевченка» Олена Пчілка імітує народний жанр, який певною мірою «олітературює». Зважаючи на синтетичну природу творів циклу на основі фольклорних жанрів, у аналізі найдоцільнішими є сучасні технології інтелектуально насиченого прочитання художнього твору, зокрема моделі діалогу: українська література – фольклор.

Перспективу *подальших досліджень* вбачаємо в осмисленні «переказів» у типологічному контексті «народних оповідань» сучасників Олени Пчілки – О. Дорошкевича, О. Кониського, А. Кримського, М. Уманця та ін.; обґрунтуванні твердження, що малі літературні форми найбільше відповідали типу художнього мислення письменниці.

Джерела:

1. Історія української літератури XIX століття: (70-90-ті роки): У 2 кн. / О. Д. Гнідан, Л. С. Дем'янівська, С. С. Кіраль [та ін.] / [за ред. О.Д.Гнідан]. – К. : Вища школа, 2002. – Кн. 1. – 575 с.
2. Пропп В. Я. Поэтика фольклора / В.Я. Пропп ; составл., предислов. и коммент. А.Н. Мартыновой. – М. : Лабиринт, 1998. – 352 с.
3. Пчілка О. Перекази про Т. Шевченка / Олена Пчілка // Шершень. — 1906. — № 8. — С. 6.
4. Пчілка О. Перекази про Т. Шевченка II / Олена Пчілка // Шершень. — 1906. — № 9. — С. 3.
5. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студ.-філол. / А. Л. Ситченко. – К. : Ленвіт, 2011. – 291 с.
6. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі : підручн. для студ. вищ. навч. закл. / Г. Л. Токмань. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 312 с. – (Серія «Альма-матер»).
7. Українська література. 5-12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Р. В. Мовчан, Н. В. Левчик, О. А. Камінчук, М. П. Бондар [та ін.]; [кер. проекту М.Г.Жулинський ; за заг. ред. Р.В.Мовчан]. – К. : Перун, 2005. – 201 с.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ***Рецептивні моделі творчості Тараса Шевченка***

Захарчук Ірина. Шевченкіана Марієтти Шагінян……. 7
Крупка Мирослава. Проза Тараса Шевченка в системі критичних інтерпретацій…… 15
Кир'янчук Богдан. Герменевтичні підходи Івана Франка в дослідженні творчості Тараса Шевченка…….….. 21
Хомеча Наталія. *«…А слава – заповідь моя»:* Тарас Шевченко у рецепції письменників перших та останніх десятиліть ХХ століття…… 29

РОЗДІЛ ІІ. ***Питання поетики творів Тараса Шевченка***

Поліщук Ярослав. Іронія і пафос: останні поезії Тараса Шевченка…… 48
Тхорук Раїса. Пророча риторика Шевченкового посланія «І мертвим, і живим…»…….. 57
Хмель Віра. Семантичний код «відьми» в однойменній поемі Шевченка…. 67
Кирильчук Олександр. «Сон» («У всякого своя доля») Тараса Шевченка у проекції постколоніального прочитання…… 73
Антипчук Надія. Пророцтво у творчості Тараса Шевченка……. 81

РОЗДІЛ ІІІ. ***Довкола Тараса Шевченка: стратегії літературної традиції***

Бестюк Ірина. Міф і антиміф російсько-народної гармошки в українській літературі періоду національного відродження: від «Капитанши» (1855) Тараса Шевченка до «Гармонії» (1933) Григорія Косинки…… 87
Криловець Наталія. Образ України в творчості Тараса Шевченка та поезії шістдесятників……. 97
Іванова (Дмитрук) Ольга. Ідеї Кирило-Мефодіївського братства як основа національної ідентичності героя оповідання «Молодість Савича» Юрія Косача……106
Кир'янчук Ігор. Контекст духовності у творчості Тараса Шевченка та Михайла Ореста……111
Миронюк Інна. Світ віруючої людини в поетичній творчості Тараса Шевченка та Богдана Бойчука……117
Усач Наталія. Образ жінки-матері в поемі Тараса Шевченка «Марія» та одноіменній повісті Уласа Самчука……126

РОЗДІЛ IV. ***Дидактичні парадигми творчості Тараса Шевченка***

Романишина Наталія. Методика вивчення епічних літературних творів із жанровою структурою фольклорних (на прикладі переказів Олени Пчілки про Тараса Шевченка)……132
Полюхович Любов. Аксіологічне наповнення методичної спадщини Бориса Степанишина……139

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ……151

Наукове видання

Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Випуск XX

Упорядкування
та наукове редагування
Олександр КИРИЛЬЧУК
Мирослава КРУПКА

Комп'ютерна верстка та макет
Микола ВОЙТОВИЧ

Відповідальний за випуск
Олександр КИРИЛЬЧУК

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету: Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. – Вип. XX / Ред. кол. О. Кирильчук та ін. – Рівне : РДГУ, 2014. – 153 с.

ББК 83
Л 43
8

Підписано до друку 11.03.2014 р.
Формат 60х84. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Cyr.
Умови, друк. арк. 8,7. Наклад 300 прим. Зам. № 23.

Видавничі роботи:
кафедра української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету
33001, м. Рівне, вул. Остафова, 37, каб. 407.

Друкарські роботи:
СПД Войтович М.А.
33001, Рівне, вул. Петра Могили, 28
тел (0362) 63-18-56
Свідоцтво про держреєстрацію:
Серія ВОО № 824666 від 17.07.2003 р.